

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.165/2016/9. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal által képviselt alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2015. december 8. napján kelt 23.P.21.196/2014/29. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. és 31. szám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Megállapítja, hogy a feljegyzett 480 000 (négy száznyolcvanezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket, valamint **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd másodfokú eljárással kapcsolatos pártfogó ügyvédi díját az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A felperes 2006. március 31. napjáig a **(G.) Rt.**-nél állt alkalmazásában biztosításközvetítői munkakörben. Munkaviszonya megszűnését követően munkáltatója 103/0013/F/1. számon fizetési felszólítást küldött részére a **(település 1. neve) (ingatlan címe)** szám alatti címre, amelyet a tértivevény tanúsága szerint **(édesanya neve)**, a felperes édesanyjaként megjelölt személy vett át. Miután az alperes a fizetési felszólításban meghatározott összeget nem fizette meg, a **(G.) Rt.** 2007. április 21. napján kérelmet terjesztett elő a **(település 1. neve)**i Városi Bíróságnál végrehajtási záradék kibocsátása iránt. Kérelméhez csatolta a fizetési felszólítást, valamint az annak átvételét igazoló tértivevényt. A **(település 1. neve)**i Városi Bíróság 2007. április 21. napján Vh.648/2000. számon a végrehajtási záradékot kibocsátotta, majd azt **(végrehajtó neve)** önálló bírósági végrehajtó részére küldte meg, ahol a felperessel szemben 271.V.451/2007. számon indult végrehajtási eljárás. Ennek során a végrehajtó megkeresése alapján a felperes tulajdonát képező **(település 2. neve), (tanya címe)**. szám alatti tanya ingatlanra 2007. nyarán végrehajtási jog került bejegyzésre az OTP Garancia Biztosító Zrt. javára.

A felperes 2007. október 15. napján személyesen megjelent az önálló bírósági végrehajtó irodájában, ahol sérelmezte, hogy nem volt módja a vele szemben támasztott követelés vitatására, és kifogásolta az ingatlanára bejegyzett végrehajtást. Panaszát a végrehajtó jegyzőkönyvbe foglalta. Az ezt követően a végrehajtó által a felperes részére küldött - az egyes végrehajtási cselekmények foganatosítására vonatkozó - értesítések „nem keresete” jelzéssel érkeztek vissza az irodába, majd a végrehajtó megkísérelte a lefoglalt ingatlan árverési értékesítését, de az nem vezetett eredményre. A végrehajtási eljárás átmeneti szünetelését követően a folytatódó eljárásban, 2009. decemberében a végrehajtó a felperes tulajdonát képező Ford Focus típusú személygépkocsit lefoglalta.

A felperes 2010. február 1. napján kérte a **(település 1. neve)**i Városi Bíróságtól a végrehajtási záradék törlését, amely kérelem alapján a bíróság előbb a végrehajtási eljárást felfüggesztette, majd

a 2010. április 28. napján kelt végzésével a végrehajtási záradékot törölte.

A végrehajtás záradék törlésére figyelemmel a **(G.) Rt.** jogutóda a **(település 1. neve)**i Munkaügyi Bíróságon jutaléktartozás megfizetése iránt pert indított a felperessel szemben. A bíróság M.36/2011/43. számú marasztaló határozatát a alperes neve a 3.Mf.20.802/2012/5. számú ítéletével megváltoztatta és a keresetet elutasította, megalapozottnak ítélve a felperes elévülési kifogását.

A felperes keresetében 6 000 000 Ft és ennek 2010. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest nem vagyoni kártérítés címén. Kereseti érvelése szerint a **(G.) Rt.** által részére küldött fizetési felszólítás jogorvoslati tájékoztatója téves volt, a perindítás lehetőségét ugyanis nem a közléstől biztosította számára, az alperes eljárása során ezt nem vizsgálta, így a végrehajtási záradékot jogellenesen bocsátotta ki. Állította, becsülete, emberi méltósága sérült azáltal, hogy ellene végrehajtási eljárás indult, a végrehajtó irodában úgy bántak vele, mint egy bűnözővel, megalázónak érezte helyzetét. Előadta, az eljárás során őt többször zaklatták, foglalás történt az ingatlanára, gépjárművére, ez utóbbit emiatt hónapokig nem használhatta, s ezért nem tudta látogatni idős, beteg édesanyját, továbbá az akkor balesetet szenvedett lányát. Álláspontja szerint az őt ért nem vagyoni sérelem csak a fenti összeggel kompenzálható. Utalt arra, a munkaügyi perben hozott jogerős ítélettel bizonyosodott be számára, hogy jogellenesen került sor vele szemben a végrehajtási eljárás megindítására, ezért csak ezen ítélet kézhezvételével került abba a helyzetbe, hogy az alperessel szemben kártérítési igényének érvényesítése iránt pert indítson.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, a végrehajtási záradék kibocsátására a Vht. 23. § (1) bekezdésében foglalt szabályok betartása mellett került sor, nem utalt semmilyen körülmény arra, hogy a fizetési felszólítás bármely szempontból téves, avagy hibás lenne, esetlegesen a kézbesítés körülményeit - amely szabályszerűnek tűnt - részletesebben vizsgálnia kellett volna. Álláspontja szerint a felperes követelése elévült, miután 2007. október 15. napján - amely időpontban a végrehajtó irodájában megjelent és panaszt tett - tudomást szerzett a végrehajtási eljárásról, így követelését az ettől számított 5 éves határidőn belül kellett volna előterjesztenie, amit elmulasztott (Ptk.324-325. §).

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és megállapította, hogy a 180 000 Ft feljegyzett eljárási illetéket az állam viseli. Az alperes elévülési kifogására figyelemmel elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes az 5 éves elévülési időn belül érvényesítette-e a követelését. Megállapította, a végrehajtási záradék kiállításával a kár bekövetkezett. Rámutatott, a felperes legkésőbb 2007. október 15. napján, a végrehajtónál való személyes megjelenése alkalmával tudomást szerzett az ellene folyó végrehajtási eljárásról, ehhez képest keresetét csak 2014. szeptember 15. napján, az 5 éves elévülési időn túl terjesztette elő, ezért követelése bírósági úton nem érvényesíthető. Nem értékelte az elévülést megszakító körülményként, hogy a felperes 2013. januárjában értesült a munkaügyi bíróság jogerős ítélete alapján arról, hogy a volt munkáltatója által vele szemben támasztott követelés megalapozatlan volt. Kiemelte, a felperes az elévülés nyugvásának megállapítására okot adó körülményt sem tudott igazolni, nem adott ésszerű magyarázatot arra, hogy a végrehajtási eljárásról való tudomásszerzést követően miért csak évekkel később kérte a végrehajtási záradék törlését. Miután az alperes elévülési kifogását megalapozottnak ítélte, a keresetet érdemben nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatása, a keresetének helyt adó döntés meghozatala, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára

utasítása iránt. Fellebbezésében hangsúlyozta, a nem vagyoni kárigényét arra alapította, hogy a végrehajtási záradék jogellenesen került kiállításra, az ez alapján indult végrehajtási eljárás következtében a személyiségi jogai sérültek, életvitele tartósan és súlyosan elnehezült. Kiemelte, a kártérítés a károsodás bekövetkeztével esedékes, ez azonban nem esik mindig egybe a károkozás időpontjával. Álláspontja szerint miután a végrehajtási eljárás tartama alatt életvitele jelentősen megváltozott, és ez a nem vagyoni kárt okozó sérelem egészen a végrehajtási eljárás megszüntetéséig fennállt, a nem vagyoni kárigényének elévülése nem a jogellenes záradékolás, vagyis a jogsértés időpontjával vette kezdetét, hanem akkor, amikor a személyiségi jogsértés következményeként az élete tartós és súlyos elnehezülése a végrehajtási záradék törlésével, illetve a végrehajtási eljárás megszüntetésével egyidejűleg megszűnt (2010. május 19., 2011. december), ehhez képest pedig a perbeli igényét az elévülési időn belül terjesztette elő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel.

A fellebbezés **alaptalan.**

A jelen ügyben alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 84. § (1) bekezdés d) pontja a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójaként jelöli meg az immateriális jellegű károk ellentételezésére szolgáló nem vagyoni kártérítést, amelyre a deliktális felelősség szabályait rendeli alkalmazni. Mivel a felperes kártérítési követelésével szemben az alperes elévülési kifogással élt, helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mindenek előtt ennek megalapozottságát vizsgálta (BDT2008. 1837., BH2006. 220.), és helytállóan állapította meg, hogy a felperes követelése elévült. A felperes ezt vitató fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az ítélet tábla kiemeli az alábbiakat.

Az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik (Ptk. 326. § (1) bekezdés), azaz amikor megnyílik a bíróság előtti igényérvényesítés lehetősége. A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes (Ptk. 360. § (1) bekezdés), ez azonban - amint erre a felperes helyesen hivatkozott - nem feltétlenül esik egybe a károkozás időpontjával, ezért az elévülés szempontjából azt kellett vizsgálni, hogy a végrehajtás elrendelése, mint jogellenes károkozó magatartás következményeként a felperes által hivatkozott károsodás mikor következett be, azaz a jogsértéssel okozati összefüggésben mikor érte a felperest olyan immateriális joghátrány, mint nem vagyoni károsodás, ami alapot adhat az ebből fakadó jogkövetkezmények alkalmazására. A felperes ilyen joghátrányként azt jelölte meg, hogy bántotta az önérzetét az ellene indult végrehajtás, az eljárással járó „herce-hurca”, megviselte a végrehajtási eljárás miatt előálló fenyegetettségérzés, és nehézséget okozott számára az, hogy a lefoglalt gépjárművét nem használhatta. Állította, hogy ezek a hátrányok folyamatosan, gyakorlatilag a végrehajtási záradék törléséig, illetve a végrehajtási eljárás befejezéséig fennálltak, ezért megítélése szerint az elévülés a jogellenes helyzet megszűnésével vehette kezdetét. Az elévülés szempontjából azonban nem a hátrány megszűnésének időpontja a meghatározó, hanem az az időpont, amikor a hátrány első alkalommal jelentkezik. Ez pedig nem vitathatóan akkor következett be, amikor a felperes a végrehajtási eljárás megindításáról tudomást szerzett, ami - eltérő peradat hiányában - 2007. októberére tehető, így az 1959-es

Ptk. 324. § (5) bekezdése szerinti 5 éves elévülési idő ekkor elkezdődött.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a volt munkáltatójának jogutóda által ellene indított peres eljárás jogerős befejezéséig - amikor nyilvánvalóvá vált számára a vele szemben támasztott igény megalapozatlansága, ezáltal a végrehajtási eljárás jogszerűtlen lefolytatásának

ténye - nem volt abban a helyzetben, hogy nem vagyoni kártérítési igényét érvényesítse, ezért az elévülési idő csak akkor kezdődött, amikor a jogerős ítéletet kézhez vette. Ez a felperesi érvelés azonban - annak tartalmát tekintve - úgy értékelhető, hogy a felperes állítása szerint a munkaügyi per jogerős befejezéséig menthető okból nem tudta érvényesíteni a követelését. Az igényérvényesítés menthető okra visszavezethető akadálya azonban nem azt jelenti, hogy az akadály megszűnéséig meg sem indul az elévülési idő, hanem azzal a következménnyel jár, hogy a követelés esedékessé válásával megindult elévülési idő az akadály megszűnéséig nyugszik, majd az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra (1959-es Ptk. 326. § (2) bekezdés). Ez a perbeli esetben azt jelenti, hogy a felperes által hivatkozott munkaügyi per lefolytatását menthető oknak minősülő akadályként értékelve annak 2013. januári befejezését követően - miután ekkorra az 5 éves elévülési idő már eltelt - a felperes egy éven belül (2014. januárjáig) érvényesíthette volna nem vagyoni kártérítési igényét az alperessel szemben, ezt a határidőt azonban elmulasztotta, hiszen a pert csak 2014. október 13. napján indította meg.

Amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította, a felperes az eljárás során nem hivatkozott az elévülés megszakadását előidéző - az 1959-es Ptk. 327. § (1) bekezdésében felsorolt - körülmények egyikére sem, ezért a 2014. október 13. napján előterjesztett keresete az elévülési időn túli igényérvényesítésnek minősül, ezért követelése bírósági úton nem érvényesíthető (1959-es Ptk. 325. § (1) bekezdés). Ebből következően az ügy érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor, azt az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte.

A felperes az eljárás során sérelmezte és a fellebbezésében is hangsúlyozta, hogy a végrehajtás keretében lefoglalt gépjárművét hosszú ideig nem tudta használni, édesanyját és kórházi kezelés alatt álló lányát nem tudta látogatni, emiatt nem vagyoni kárigényt megalapozó hátrány érte. Ahogyan erre az ítéletábra a fentiekben már utalt, a nem vagyoni kártérítés minden esetben a személyhez fűződő jogok megsértésének szankciója. A személyiségi jogok védelmének lényege az általános személyiségi jogból következően a személy autonómiájának, a személyiség szabad kibontakozásának védelme. A védelem elismerésének elsődleges követelménye az, hogy a védendő érték a személyiség megnyilvánulásaként legyen meghatározható, azaz a védendő jognak közvetlenül az emberi személyiségből kell fakadnia. Ehhez képest a felperesnek meg kellett volna jelölnie keresetében, hogy a gépjármű használatának hiányával, mint hátránnyal összefüggésben milyen személyiségi jogsérelmet szenvedett, milyen, a személyiségből fakadó védendő érték sérült, ezt azonban nem nevezte meg, azt az eljárás során utóbb sem részletezte. Megjegyzi az ítéletábra, a személygépjármű hiánya legfeljebb valamely vagyoni hátrány bekövetkeztét eredményezheti, az nem minősül olyan jogsérelemnek, ami nem vagyoni kárpótlással enyhíthető, avagy ellentételezhető lenne. A felperesnek a perben vagyoni kárigénye nem volt, így az ezt érintő esetleges hátrányok vizsgálatára abban az esetben sem kerülhetett volna sor, ha a felperes követelését az elévülési időn belül érvényesíti.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes az eljárás során személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a fellebbezés sikertelenségére tekintettel a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A fellebbezési eljárás során a sikertelenül fellebbező felperes jogi képviselőtét pártfogó ügyvéd látta el, akinek díját a felperes személyes költségmentességére tekintettel a Magyar Állam viseli a Pp. 84.

§ (1) bekezdés b) pontja, valamint a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. tv. (Jstv.) 11/A. § (2) bekezdése alapján. Az ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdésében foglaltak szerint csupán a pártfogó ügyvédi díj viseléséről rendelkezett, annak összegét a jogi segítségnyújtó szolgálat állapítja meg (Jstv. 62. § (1) bekezdés a) pont).

Szeged, 2016. május 11.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró